

Rà soát, sàng lọc, đưa những người không đủ tư cách ra khỏi Đảng

KHÂU QUAN TRỌNG TRONG CÔNG TÁC ĐẢNG VIÊN

THS NGUYỄN QUANG BÌNH*

1. Xây dựng đội ngũ đảng viên là một nội dung trọng yếu trong công tác xây dựng Đảng. Để không ngừng nâng cao năng lực, sức chiến đấu của Đảng, vấn đề mang tính quyết định là phải xây dựng được đội ngũ đảng viên trong sạch, vững mạnh, có bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức cách mạng và năng lực công tác tốt. Để làm được điều này, một trong những công việc hàng đầu là phải thường xuyên rà soát, sàng lọc đội ngũ đảng viên, đưa ngay những người không còn đủ tư cách ra khỏi Đảng. Đây là nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên, là yêu cầu khách quan và cũng là vấn đề có tính quy luật trong công tác xây dựng Đảng, góp phần nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, đảng viên, có ý nghĩa cấp thiết, nhất là trong giai đoạn hiện nay.

Công tác đảng viên có nhiều khâu, nhiều bước, từ giáo dục, rèn luyện đến quản lý, rà soát, sàng lọc đảng viên. Rà soát là “xem xét lại toàn bộ một cách kỹ lưỡng”¹; sàng lọc là “lựa chọn kỹ lưỡng để loại bỏ những cái xấu, những cái không đạt tiêu chuẩn hoặc không phù hợp”². Rà soát, sàng lọc đội ngũ đảng viên, đưa ngay những người không còn đủ tư cách ra khỏi Đảng là nội dung quan trọng để nâng cao chất lượng hoạt động của các tổ chức cơ sở đảng, là vấn đề cốt lõi để xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh: “Đề lãnh đạo cách mạng, Đảng phải mạnh.

Đảng mạnh là do chi bộ tốt. Chi bộ tốt là do các đảng viên đều tốt”³. Mọi công việc của Đảng đều do đảng viên làm, mọi khâu hiệu, kế hoạch của Đảng đều do đảng viên thực hiện. Đường lối, chính sách của Đảng quyết định tiêu chuẩn đảng viên và chất lượng đội ngũ đảng viên quyết định thực hiện thắng lợi mục đích, đường lối, chính sách của Đảng. Đảng viên có quan hệ trực tiếp, sinh động nhất với quần chúng, thể hiện mối quan hệ gắn bó mật thiết giữa Đảng với nhân dân: “Đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam là chiến sĩ cách mạng trong đội tiên phong của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và dân tộc Việt Nam”⁴, rà soát, sàng lọc đội ngũ đảng viên, đưa ngay những người không còn đủ tư cách ra khỏi Đảng có ảnh hưởng quan trọng đến vai trò lãnh đạo của Đảng và chất lượng đảng viên.

2. Từ ngày thành lập đến nay, nhất là trong hơn 30 năm Đổi mới, Đảng ta luôn quan tâm và đã đề ra nhiều chủ trương, nghị quyết, quy định, hướng dẫn về công tác xây dựng, phát triển và nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên, trong đó có công tác rà soát, sàng lọc đội ngũ đảng viên, đưa ngay những người không còn đủ tư cách ra khỏi Đảng. Đại đa số đảng viên có ý chí rèn luyện, chấp hành nghiêm các quy định của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; giữ gìn phẩm chất, đạo đức, lối sống, phấn đấu hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Công tác kết nạp đảng viên đã đạt nhiều kết quả quan trọng, số đảng viên mới được

* Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

kết nạp tăng nhanh. Tính đến ngày 31 - 12 - 2017, toàn Đảng có 4.921.129 đảng viên, sinh hoạt ở 270.046 chi bộ thuộc 57.794 tổ chức cơ sở đảng. Từ năm 2011 đến năm 2017, toàn Đảng kết nạp được 1.461.701 đảng viên, bình quân mỗi năm kết nạp 209.572 đảng viên. Việc rà soát, sàng lọc, đưa những người không còn đủ tư cách đảng viên ra khỏi Đảng được các cấp ủy tiến hành thường xuyên, nghiêm túc. Từ năm 2011 đến năm 2017, toàn Đảng đã sàng lọc, đưa ra khỏi Đảng bằng hình thức xóa tên 50.938 đảng viên, trong đó xóa tên do vi phạm 38.519 đảng viên, 12.499 đảng viên bị kỷ luật khai trừ khỏi Đảng. Việc rà soát, sàng lọc, đưa những người không còn đủ tư cách đảng viên ra khỏi Đảng có chiều hướng gia tăng, năm 2011 là 6.005 đảng viên, năm 2013 là 7.413 đảng viên, năm 2015 là 6.458 đảng viên, năm 2017 là 9.822 đảng viên⁵.

Tuy vậy, chất lượng đảng viên mới kết nạp ở một số nơi còn thấp, không ít đảng viên dự bị không đủ điều kiện chuyển đảng viên chính thức, phải xóa tên khỏi danh sách đảng viên, chỉ riêng năm 2017 đã có 2.076 đảng viên dự bị xóa tên⁶. Việc phát triển đảng viên trong các doanh nghiệp, nhất là khu vực kinh tế ngoài nhà nước, địa bàn dân cư, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, đồng bào tôn giáo còn nhiều khó khăn, chưa đáp ứng yêu cầu, có biểu hiện chạy theo số lượng đơn thuần, chưa coi trọng chất lượng đảng viên mới được kết nạp. Việc quản lý đảng viên ở một số nơi chưa chặt chẽ, cấp ủy không nắm được số đảng viên không nộp hồ sơ chuyển sinh hoạt đảng về nơi đến, tự bỏ sinh hoạt đảng, số đảng viên thường xuyên đi làm xa nơi cư trú, xin miễn sinh hoạt đảng nhiều năm. Có nhiều nguyên nhân được chỉ ra dẫn đến tình trạng này, trong đó, đáng lưu ý là nguyên nhân ở một số cấp ủy chưa coi trọng công tác rà soát, sàng lọc, đưa những người không còn đủ tư cách đảng viên ra khỏi Đảng; hoặc tiến hành hình thức, chiếu lệ nên chưa phát hiện, xử lý kịp thời những đảng viên suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. “Sau Cách mạng Tháng Tám năm 1945, dân số nước ta có 20 triệu người thì có 5.000 đảng viên, vậy mà Đảng đã lãnh đạo cách mạng thành công. Bây giờ cả nước có hơn 90 triệu dân, trong đó có khoảng 5 triệu đảng viên, đông nhưng không mạnh chính là vì chất lượng đảng viên”⁷.

3. Xuất phát từ vị trí, vai trò và thực trạng của đội ngũ đảng viên, đề bảo đảm vai trò lãnh đạo và không ngừng nâng cao năng lực, sức chiến đấu của Đảng, việc rà soát, sàng lọc và kịp thời đưa những người không còn đủ tư cách đảng viên ra khỏi Đảng là yêu cầu tất yếu trong công tác xây dựng Đảng hiện nay. Xác định rõ vấn đề này, một trong những giải pháp mà Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) đã đề ra là “rà soát, sàng lọc và đưa ngay những người không còn đủ tư cách đảng viên ra khỏi Đảng”⁸. Để làm tốt công tác này, mỗi cấp ủy, tổ chức đảng cần quán triệt và thực hiện tốt một số biện pháp chính sau đây:

Một là, thực hiện chặt chẽ, đúng quy định các khâu, các bước trong công tác kết nạp đảng viên

Thực hiện đúng, đủ, công khai, minh bạch quy trình. Từ phát hiện, lựa chọn những quần chúng ưu tú để đưa vào nguồn kết nạp, bồi dưỡng, giúp đỡ đến khâu thẩm tra, xác minh và xem xét kết nạp vào Đảng: “Không xem xét, kết nạp lại những người trước đây ra khỏi Đảng vì lý do: Tự bỏ sinh hoạt đảng; làm đơn xin ra Đảng (trừ trường hợp vì lý do gia đình đặc biệt khó khăn); gây mất đoàn kết nội bộ nghiêm trọng; bị kết án vì tội tham nhũng; bị kết án về tội nghiêm trọng trở lên”⁹. Trước hết, cần chú trọng giáo dục chính trị tư tưởng, rèn luyện phẩm chất đạo đức, lối sống, bởi suy thoái về tư tưởng chính trị còn nguy hiểm hơn tham nhũng, tiêu cực. Đồng thời, tiếp tục hoàn thiện các quy định, quy chế về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ phù hợp với tình hình, điều kiện cụ thể tại địa phương, cơ quan, đơn vị trên cơ sở các quy định, hướng dẫn của Trung ương. Giáo dục trách nhiệm nêu gương trong chấp hành trong sinh hoạt Đảng đối với đảng viên đang công tác. Chú trọng nâng cao công tác chính trị, tư tưởng ở các chi bộ tổ dân phố, thôn, bản.

Các cấp ủy quán triệt sâu sắc và thực hiện nghiêm túc điều kiện, phương châm, phương hướng kết nạp đảng viên. Kết nạp người vào Đảng phải coi trọng tiêu chuẩn, đặc biệt là tiêu chuẩn giác ngộ chính trị, đạo đức, lối sống và năng lực công tác, chống khuynh hướng coi nhẹ chất lượng, chạy theo số lượng. Phát triển đội ngũ đảng viên phải luôn đi đôi với củng cố tổ chức đảng, coi trọng chất lượng hơn số lượng. Kết nạp vào Đảng những quần chúng ưu tú đã được rèn luyện trong thực tiễn phong trào thi đua của các địa

phương, cơ quan, đơn vị, giác ngộ lý tưởng cách mạng, có động cơ vào Đảng đúng đắn, trung thành với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân, phát huy vai trò tiên phong, gương mẫu trong lao động sản xuất, chiến đấu, công tác, học tập, có liên hệ với quần chúng và được quần chúng tin nhiệm. Thường xuyên cải tiến, nâng cao chất lượng sinh hoạt, hoạt động lãnh đạo của đảng bộ, chi bộ; đồng thời phát huy vai trò tiên phong, gương mẫu của đội ngũ cán bộ, đảng viên trong tu dưỡng, giữ gìn phẩm chất đạo đức, lối sống, không ngừng học tập nâng cao lý luận chính trị, năng lực chuyên môn, nói đi đôi với làm, làm gương cho quần chúng noi theo.

Hai là, làm tốt công tác quản lý đảng viên

Thường xuyên giáo dục chính trị tư tưởng và nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của đảng viên; thực hiện nghiêm túc các chế độ sinh hoạt đảng theo quy định. Chú ý giao nhiệm vụ cho đảng viên cần phù hợp với khả năng, điều kiện, sở trường của đảng viên; kịp thời động viên, khích lệ đảng viên thực hiện tốt nhiệm vụ. Nắm chắc những biểu hiện về đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên và thực hiện chính xác việc đánh giá, phân loại đảng viên hằng năm. Qua đó, kịp thời phát hiện những đảng viên suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” theo 27 biểu hiện¹⁰.

Nghiêm túc xây dựng cam kết tu dưỡng, rèn luyện, thực hiện các nghị quyết, quy định của Đảng và kiểm tra, giám sát việc thực hiện cam kết: “Từ đầu nhiệm kỳ khóa XII đến nay, trong vòng chưa đầy 3 năm, hơn 60 cán bộ thuộc diện trung ương quản lý đã bị thi hành kỷ luật..., trong đó có 5 đồng chí Ủy viên Trung ương Đảng đương nhiệm và 3 đồng chí trong số đó đã bị đưa ra khỏi Ban Chấp hành Trung ương”¹¹. Chú trọng việc lấy phiếu tín nhiệm đối với các chức danh để đánh giá, ghi nhận đối với những nỗ lực, cố gắng và kết quả đạt được của mỗi cán bộ, đảng viên: “Phải khơi dậy, phát huy tinh thần “đảng viên đứng mũi chịu sào”, một đảng viên thường mà tốt còn uy tín hơn, được yêu mến hơn ông cán bộ hư hỏng”¹². Đồng thời giúp cho người được lấy phiếu tín nhiệm “tự soi”, “tự sửa”, tiếp tục tu dưỡng, rèn luyện, không ngừng nâng cao trình độ, tinh thần trách nhiệm và hiệu quả công tác; là kênh thông tin rất quan trọng trong việc đánh giá, bổ trí, sử dụng cán bộ, đảng viên.

Ba là, thực hiện tốt công tác chuyển sinh hoạt đảng và quản lý chuyển sinh hoạt đảng

Khi đảng viên nghỉ hưu, chuyên công tác, nơi cư trú phải kịp thời chuyển sinh hoạt đảng theo quy định. Đồng thời phải thực hiện nghiêm túc việc viết phiếu chuyển sinh hoạt đảng, theo dõi, kịp thời phát hiện những trường hợp vi phạm, nhất là những trường hợp bỏ sinh hoạt đảng. Tiếp tục nghiên cứu mô hình sinh hoạt đặc thù đối với những đảng viên ở địa bàn xa xôi, những chi bộ ghép, tạo điều kiện để đảng viên tham gia sinh hoạt chi bộ đầy đủ theo quy định, đồng thời giữ gìn kỷ luật kỷ cương, bảo đảm sự lãnh đạo của Đảng. Chấp hành nghiêm túc những quy định về việc chuyển sinh hoạt Đảng về nơi cư trú theo Quy định số 76-QĐ/TW, ngày 15- 6 - 2000 của Bộ Chính trị về việc “Đảng viên đang công tác ở các cơ quan, doanh nghiệp, đơn vị sự nghiệp thường xuyên giữ mối liên hệ với chi ủy, đảng ủy cơ sở và gương mẫu thực hiện nghĩa vụ công dân nơi cư trú”.

Sàng lọc kỹ lưỡng để những người không có đủ năng lực, phẩm chất không thể có cơ hội vào Đảng. Nâng cao hiệu quả đánh giá chất lượng đảng viên, làm cơ sở để đưa những người không đủ tiêu chuẩn ra khỏi Đảng với phương châm “Những đảng viên hữu danh vô thực thì cho không chúng ta cũng không cần”¹³. Chú trọng xây dựng, hoàn thiện cơ chế để quần chúng đóng góp, giám sát, phê bình các tổ chức đảng và cán bộ, đảng viên. Thanh lọc đảng viên chính là vì dân, để Đảng phục vụ nhân dân được tốt hơn. Do đó, nhân dân phải có trách nhiệm cùng với Đảng phát hiện chính xác những đảng viên không đủ năng lực, phẩm chất, tư cách đạo đức để đưa họ ra khỏi hàng ngũ của Đảng.

Bốn là, kịp thời phát hiện và kiên quyết đưa những đảng viên không còn đủ tư cách ra khỏi Đảng

Thông qua công tác quản lý đảng viên và quản lý sinh hoạt đảng, chủ động phát hiện những đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, những đảng viên vi phạm kỷ luật Đảng đến mức không còn đủ tư cách đảng viên và những đảng viên tự bỏ sinh hoạt đảng... để kịp thời đưa ra khỏi Đảng (khai trừ, xóa tên...), qua đó làm trong sạch đội ngũ đảng viên: “Năm 2018, đã xử lý nhiều cán bộ cấp cao, kể cả cán bộ nghỉ hưu, cán bộ trong các cơ quan bảo vệ,

thực thi pháp luật, sĩ quan cấp tướng thuộc các lực lượng vũ trang, có những trường hợp bị tước các danh hiệu, xử lý hình sự... Vì sự nghiêm minh của kỷ luật Đảng, sự thượng tôn pháp luật của Nhà nước, sự trong sạch, vững mạnh và uy tín của Đảng và ý nguyện của nhân dân, chúng ta phải làm, và sẽ còn tiếp tục làm trong thời gian tới"¹⁴. Đây cũng là một trong những giải pháp để ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống; "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ.

Các cấp ủy đảng cần đẩy mạnh công tác kiểm tra, giám sát, nhắc nhở việc thực hiện và sơ, tổng kết, phát huy các đơn vị điển hình thực hiện tốt, uốn nắn những nơi làm chưa tốt công tác kiểm tra, giám sát, kỷ luật đảng viên. Kiên quyết xóa tên những đảng viên không còn thiết tha với đảng, thường xuyên vắng mặt ở nơi cư trú, chuyển sinh hoạt đảng nhưng không nộp hồ sơ vào nơi đến..., trong đó có một bộ phận là những cán bộ, đảng viên bỏ sinh hoạt đảng sau khi về nghỉ hưu. Cương quyết đưa ra khỏi Đảng những đảng viên không đủ tư cách, vi phạm những điều cấm đảng viên không được làm; những đảng viên quan liêu, tham nhũng, thoái hóa, biến chất, cơ hội, bè phái, cục bộ địa phương, cá nhân chủ nghĩa, coi thường pháp luật, coi khinh nhân dân; những đảng viên "chạy chức", "chạy quyền", "chạy tội", "chạy bằng cấp"... Đối với những đảng viên vi phạm Điều lệ Đảng nhưng chưa đến mức phải đưa ra khỏi Đảng thì miễn nhiệm, cách chức, khiển trách, thử thách thông qua nhiệm vụ chính trị. Những đảng viên có hiện tượng tham nhũng, thoái hóa, biến chất, suy giảm lòng tin, ý chí, lý tưởng, vi phạm điều cấm đối với đảng viên, thiếu trung thực... nhưng chưa đến mức phải đưa ra khỏi Đảng thì kiên quyết không bỏ nhiệm, không cất nhắc vào vị trí lãnh đạo. Đối với những đảng viên giàu lên một cách bất chính, có lối sống xa hoa, buông thả, lãng phí... thì cần xem xét, điều tra kỹ lưỡng và có quy trình thử thách. Cũng cần thanh lọc đối với những đảng viên hạn chế về năng lực nhận thức, không thể tiên phong, gương mẫu hoặc đã mệt mỏi ý chí phấn đấu.

Xuất phát từ bản chất chính trị của Đảng và thực trạng đội ngũ đảng viên, để loại bỏ những đảng viên thoái hóa, biến chất, đòi hỏi các cấp ủy, tổ chức đảng, nhất là cấp cơ sở phải thường xuyên và đẩy

mạnh công tác rà soát, sàng lọc và đưa ngay những người không còn đủ tư cách đảng viên ra khỏi Đảng. Thanh lọc, sàng lọc, làm trong sạch đội ngũ cán bộ, đảng viên là một vấn đề rất khó và phức tạp, nhưng không thể không làm. Đây là yêu cầu tất yếu khách quan, cấp bách trong công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng hiện nay.

1. *Từ điển Tiếng Việt*, Nxb Tổng hợp Đà Nẵng, Đà Nẵng, 2015, tr. 1812.

2. *Sđđ*, tr. 1924.

3. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t. 15, Nxb CTQG, H, 2011, tr. 113.

4. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Điều lệ Đảng Cộng sản Việt Nam*, Hà Nội, ngày 19 - 01 - 2011.

5, 6, 7. Nguyễn Phú Trọng: Bài phát biểu kết luận phiên họp cho ý kiến về việc ban hành Chi thị của Ban Bí thư về "Nâng cao chất lượng kết nạp đảng viên và rà soát, sàng lọc, đưa những người không còn đủ tư cách đảng viên ra khỏi Đảng". Hà Nội, ngày 18 - 12 - 2018.

8. Đảng Cộng sản Việt Nam: Nghị quyết số 04-NQ/TW về "Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hoá" trong nội bộ". Hà Nội, ngày 30 - 10 - 2016.

9. Đảng Cộng sản Việt Nam: Quy định số 29-QĐ/TW về "Quy định thi hành Điều lệ Đảng". Hà Nội, ngày 25 - 7 - 2016.

10. Đảng Cộng sản Việt Nam: Nghị quyết số 04-NQ/TW về "Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hoá" trong nội bộ". Hà Nội, ngày 30 - 10 - 2016.

11. Nguyễn Phú Trọng: *Bài phát biểu Bế mạc Hội nghị lần thứ 9 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII*, Hà Nội, ngày 26 - 12 - 2018.

12. Nguyễn Phú Trọng: Bài phát biểu kết luận phiên họp cho ý kiến về việc ban hành Chi thị của Ban Bí thư về "Nâng cao chất lượng kết nạp đảng viên và rà soát, sàng lọc, đưa những người không còn đủ tư cách đảng viên ra khỏi Đảng". Hà Nội, ngày 18 - 12 - 2018.

13. V.I. Lênin: *Toàn tập*, t. 39, Nxb CTQG, H, 2005, tr. 225.

14. Nguyễn Phú Trọng: *Bài phát biểu Bế mạc Hội nghị lần thứ 9 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII*, Hà Nội, ngày 26 - 12 - 2018.